Avioton lapsi Muoniossa

Ranskan viimeisen kuninkaan pakomatka vei Lappiin ja johti pappilassa romanssiin, josta syntyi lapsi. Nyt Louis Philippe sai näköisveistoksen Muonioon.

MIRA OLLILA

Louis Philippellä oli Muoniossa romanssi ruustinnan kauniin sisaren Beatan kanssa. Kuvanveistäjä Sofia Saari suunnitteli kuninkaan veistoksen ja säveltäjä Ilmari Mäenpää on tehnyt veistokselle sävellyskertomuksen, joka alkaa soida, kun veistosta lähestyy. Joikutaiteilija Wimme Saari esiintyi julkistuksessa.

TIMO HOLOPAINEN

Helena Petäistö ja mesenaatti Martti Haapala ennen teoksen paljastamista. Haapala saattaa olla sukua kuninkaalle.

Veistos on Muonion keskustassa. – Louis Philippe oli komea mies, elegantti eikä pröystäilevä, kuvaa Helena Petäistö.

SUVI KERTTULA

Ranskan viimeisen kuninkaan Louis Philippen (1773–1850) näköisveistos julkistettiin Muoniossa lauantaina 15. kesäkuuta. Samalla vihittiin Louis Philippen puisto Muonion 150-vuotisjuhlan kunniaksi.

Kuvanveistäjä Sofia Saaren suunnitteleman näköispatsaan paljasti Ranskan kirjeenvaihtajana tunnettu toimittaja **Helena Petäistö**.

– Juhlapuheessa kerroin että Louis Philippe oli erittäin komea mies, elegantti eikä pröystäilevä. Se näkyy hyvin veistoksessa.

– Kun huppu otettiin patsaalta pois, yleisöstä kuului ooh. Selvästi hämmästytti, kuinka komea hän oli, Helena Petäistö kuvailee.

MUONIO oli merkityksellinen paikka nuorelle Louis Philippelle, silloiselle Orleansin herttualle. Hän joutui 19-vuotiaana maanpakoon vuosiksi ja päätyi lopulta 22-vuotiaana Pohjois-Norjaan ja Suomen Lappiin. Muoniossa hän vietti viikon vuonna 1795.

– Kun Muoniossa ei ollut aateliskartanoa, Louis Philippe majoitettiin pappilassa, Helena Petäistö kertoo.

– Pappilassa oli ruustinnan sisar **Beata**. Oikea kaunotar, ja heille syttyi romanssi, josta syntyi poika.

Avioton lapsi oli tuohon aikaan häpeä, huolimatta siitä, että lapsi oli tulevan kuninkaan poika. Helena Petäistö sanoo, että Ranskassa avioliiton ulkopuolinen kuninkaallinen lapsi ei olisi häpeä. Usein kuninkaan aviottomat lapset saivat merkittäviä virkoja.

– Beata lähti Muoniosta pois ja synnytti muualla. Pojan nimeksi tuli **Erik** ja näin kuninkaallista verta jäi pohjoiseen.

PATSAS oli alun perin professori **Osmo Pekosen** idea. Ranskan kulttuurin suurena ystävänä Pekonen tunsi kuningas Louis Philippen vaiheet Suomessa. Hän alkoi suunnitella kuninkaan näköispatsasta Muonioon.

On yleistä, että Ranskassa käytetään tunnettuja historiallisia tarinoita matkailussa.

– Osmo Pekonen oli hommannut jo rahoituksenkin patsasta varten, mutta rahoitus tyssäsi, kun hän kuoli yllättäen Ranskassa viime vuonna, Helena Petäistö kertoo.

Uusi rahoittaja löytyi, Muoniossa syntynyt liikemies **Martti Haapala**. Hän pyysi Ranskan kuninkaallisuuden asiantuntijaa Helena Petäistöä paljastamaan moniaistillisen veistoksen ja vihkimään kuninkaan puiston.

– Totta kai minäkin innostuin hirveästi, Helena Petäistö kertoo.

Muoniossa hänellä oli patsaan vihkimistilaisuudessa rinnassa Ranskan kunnialegioonan upseerimerkki.

– **Matti Klinge** mukaan upseerimerkit ovat erittäin harvinaisia pohjoismaisille naisille. Ajattelin että kyllä minun pitää kantaa sitä tuollaisessa tilaisuudessa.

Martti Haapala on rahoittanut Louis Philippen veistosta omien sanojensa mukaan "kohtuullisella summalla".

MIELENKIINTOISENA kuriositeettina kerrottakoon, että Haapala saattaa jopa olla kuningas Louis Philippen jälkeläisen suoraan alenevassa polvessa.

– Minulla on muistikuva lapsuudesta, että on puhuttu, ollaanko sitä Louis Philippen jälkeläisiä vai ei, hän kertoo.

Kirkonkirjat ovat niiltä ajoilta palaneet. Sieltä ei voi tarkistaa, mutta Martti Haapalan äiti on omaa sukua Kolström.

Pappila, jossa Louis Philippe yöpyi, oli Kolströmin pappila.

– Niin kuin sanoin avajaispuheessani, ei ole oleellista, kuka on sukua kuninkaalle suoraan alenevassa polvessa. Oleellista on tieto, että ranskalainen sininen veri on levinnyt Lappiin.

Yksi seikka puhuu väkevästi kuninkaallisten sukujuurien puolesta, vaikka se voi olla sattuma.

– Äitini vanhin sisko sai kerran kutsun Ranskaan hoviin juhliin, Martti Haapala kertoo.

> Ranskassa avioliiton ulkopuolinen kuninkaallinen lapsi ei olisi häpeä.

– Mutta tämä on tarinana niin loistava, että lähdin rahoittamaan, kun olin jo lapsuudesta kuullut tästä. Olen iloinen, että olemme saaneet moniaistisen veistoshankkeen päätökseen.

Martti Haapala on tehnyt elämäntyönsä vientimarkkinoilla ja tietää, miten tärkeää mielenkiintoisia tarinoita pidetään. Kuningas Louis Philippen tarina kannatti hänen mielestään nostaa sille kuuluvaan arvoon. Sillä on vahvaa vetovoimaa Muoniolle, Martti Haapalan synnyinkunnalle.

LOUIS Philippe palasi kotimaahansa 1805 ja meni naimisiin Napolin prinsessan **Amelien** kanssa. Kuningas Louis Philippe kuoli 77-vuotiaana 1850.

– Hänen ansiotaan on, että hän Versaillesin linnasta tuli museo. Siellä on kaksi valtavan isoa maalausta kuninkaasta Muoniossa, Helena Petäistö kertoo.

Säveltäjä **Ilmari Mäenpää** on tehnyt kuninkaan patsaalle sävellyskertomuksen. Musiikki alkaa soida, kun lähestyy veistosta. Patsaan lähellä on liiketunnistimet.

Sävellyskertomus alkaa Ranskan hovimarssilla. Se kuvaa aikaa, jolloin Louis Philippe lähti vallankumousta karkuun. Sävellykseen kuuluu muun muassa samantyylisiä luontoääniä, joita Louis Philippe on Muoniossa kuullut.

Mukana oleva joiku kertoo seikkailuista, jotka Louis Philippe koki saamelaisten kanssa.